

ELŐFIZETÉS
 ALYBANK ÉS VIDEKÉN
 120 Lel.
 90 Lel.
 65 Lel.
 15 Lel.

ARADI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 387.
 KIADÓHIVATAL
 Aradi Nyomda Vállalat
 Bulvárdul Regele Ferd.
 nand I. (József főu.-ut) 74
 TELEFON-SZÁM 191.

POLITIKAI NAPILAP

Arad, 1921.

Főszerkesztő
 Stauber József.

Szerda, május 18

Az „idegenek.”

A Luptatorul állást foglal né- mely román lappal szemben, a melyek azt tartják, hogy a csa- totlt tartományok minden városá- ban a városi tanácsnak és vezető- ségnek románokból kell állania. Majd így folytatja a Luptatorul: — Igazságos és hazafias do- log-e, hogy a nemromán nemzeti- ségű polgártársainkat következe- tesen „idegeneknek” nevezzük?

— Ugy hisszük nem, — felel a kérdésre ugyancsak a „Luptato- rul.” — Logikailagos azt kívá- nunk más nemzetiiségű polgártár- sainktól, hogy lojalisan teljesítsék összes kötelezettségeiket mi hazá- jukkal szemben és egyidejűleg ide- geneknek nevezzük őket és ilve- nek gyanánt bánjunk is velük.

— Schol a világon s amennyi- nyire tudjuk, a történelemben sin- csen említés olyan állampolgárokról, akiket egyszersmind idegenek- nek tekintenének. Egyetlen román állampolgárt, sem lehet semmiféle alapon idegennek minősíteni.

— Adjunk alkalmat és időt más nemzetiiségi állampolgártársaink- nak, hogy közeledhessenek hoz- zánk, ismerjenek és szeressenek meg bennünket. Azonban egy vé- lekedünk, hogy erre a célra nem a legalkalmasabb mód és eszköz, ha az abszurd és igazságtalan jel- zőt vágjuk oda nekik, hogy „idegenek”. Eppen ellenkezőleg, nekünk, a kik többségben va- gyunk és az erősebbet kép- viseljük, kell azon lennünk, hogy könnyebbé tegyük számukra az új hazához való csatlakozást. Ipar- kodnunk kell nekünk is megismer- ni és megszeretni őket. Tudjuk, — fejezi be a Luptatorul — hogy nem csekély erőfeszítésre van szükség, azonban nagy és nehéz időket élünk, amelyek rendkívüli energiát és képességeket követel- nek.

Szükségpénzből — városi bélyeg.

Irtunk arról, hogy a vá- ros az annakidején nyomtatott szükségpénzeket, a melyeket a pénzügyigazgatóság lefoglalt, vá- rosi bélyegeknek akarja felhasz- nálni. Dr. Angel István polgár- mester Clujon (Kolozsvárt) ked- vezően intézte el a város ez iránti kérését. Rövid időn belül a szük- ségpénz átbélyegezve mint városi bélyeg kerül forgalomba. Lízze! a város körülbelül 60 ezer leit ta- karít meg, mert nem lesz szükség új városi bélyeg nyomására.

Román miniszteri tanácsos a Tisza-perről.

(Aki részt vett a magyar forradalom eseményében.)

CLUJ (Kolozsvár). A most fo- lyó Tisza per főtárgyalásával kap- csolatban bizonyára szenzációt kelt az a kijelentés, amelyet egy román igazságügyminiszteri taná- csos tett egy cluji (kolozsvári) hir lapiról előtt. Az illető magasállású tisztviselő a következőket mon- dotta:

— A Tisza pert kezdete óta fi- gyelemmel kísérem. Eddig hall- gattam, de lelkiismeretem most megszólalásra kényszerít, látva azt, hogy csupa ártatlan ember ül a vádlottak padján és csupa ár- tatlan embert fenyeget a halálos ítélet veszedelmé. Én ugyanis aka- rattanul is belekerültem a magyar forradalom főpontjába és a for- radalmi események minden fázis- sáról pontos kitünő információk- kal rendelkezem. Ugy történt a do- log, hogy október 31-én délután érkeztem Budapestre a frontról. A vonatújí forradalmi katonák fo- gadtak és felszólítottak arra, hogy csatlakozzam a forradalomhoz. Disztinkciómát eltávolították, majd igazoltatás után, mikor megtud- ták, hogy román származású va- gyok, az Astoriába vittek, ahol nyomban beválasztották a bizal-

mi tanácsba. És így kerültem én a magyar forradalmi események kö- zéppontjába. A Tisza ügy részle- teiről is ezen a réven szereztem pontos, megdönthetetlen adato- kat. Én magam hajlandó vagyok ez ügyben a bíróságon tanúként megjelenni és ott minden adato- mat és a per anyagára vonatkozó bizonyítékaimat előadni. Bírósá- gon kívül természetesen egy szó! sem szólok, mert annak úgy sem lenne értelme. Annyit azonban már most is elárulhatok, hogy a vadulá helyezett emberek legna- gyobb része ártatlan. Kéri Pál, Fri- edrich István, Fényes László telie- sen távol álltak a gyilkosságtól. Én a gyilkosok személyére nézve is pontos adatokkal rendelkezem és kész vagyok eme adataimat is átadni a magyar bíróságnak. A gyilkosság végrehajtása előtt ugyanis egy véletlen esemény kö- vetkeztében értesültem a készülő eseményről amit a Robeijn villá- tól alig száz lépésnyi távolságban néztem végig. Én a vallomástétel- re készen állok és bizonyosra ve- szem, hogy vallomásom után nyomban egész más képe lesz az egész Tisza pernek.

Az aradi iskolák államosítása

A községi iskolák az állam ke- zelésébe való átadása már csak rövid idő kérdése Aradon. Dr. Angel István polgármester vissza érkezett Clujról (Kolozsvárról), a hol az iskolák államosításának részleikérdéseit intézte el. Dr. Angel polgármestert Prie Octa- vian közoktatásügyi államtitkár fogadta és tudomására adta, hogy a minisztertanács legutóbbi ülésén elhatározta az aradi köz- ségi iskolák államosítását. A minisztertanács elfogadta dr. An- gel polgármester előterjesztését, amelyet legutóbbi cluji (kolozsvá- ri) tartózkodása alatt szóbeli- leg tett Prie államtitkárnak. Az előterjesztés szerint az állam 1920. október 1-től kezdődő ér- vényvel veszi át az iskolákat, ami anyagi szempontból igen előnyös a városra nézve, mert az állam megtérít a városnak minden sze- mélyi kiadását, amit 1920. ok- tóber 1-től a községi iskolákra költött. A minisztertanács hatá- rozata még nem lévén a reszort- nál, dr. Angel táviratot küldött Popa Lisianhoz, a csatolt terüle- tek tanügyi igazgatójához és kér- te intézkedését arra nézve, hogy a minisztertanács határozatát ha- ladéktalanul küldjék el Arad vá- ros tanácsának, hogy az intézke-

déseket megtehesse az iskolák át- adására.

Ma érkezett meg a tanügyi igazgató távirati válasza, amely szerint a közoktatásügyi minisz- ter már approbálta a határozatot és azt már el is küldte a város tanácsához. A határozat megérke- zése után a tanács hivatalosan nyilatkozik az államosítás elfoga- dásáról és erről Prie Octavian ál- lamtitkárt értesíti, aki meghatá- rozza az iskolák átadásának, il- letve átvételének napját. Addig is, míg az államosítás véglegesen befejezve nincs, a tanács kiutalja a tanítóknak a visszamaradt több- sei járandóságát. Dr. Angel pol- gármester elmondotta munkatár- sunknak, hogy az állam eredetileg úgy akarta átvenni az iskolákat, hogy azok költségeinek ötven százalékát a város fizesse. Termé- szetesen ezt az ajánlatot nem fogadhatta el, mert ez újabb ter- het jelentett volna a városnak. Prie Octavian államtitkár kijelen- tette dr. Angel polgármesternek, hogy az aradi iskolák államositá- sa mintául szolgálhat az összes állam kezelése alá kerülő isko- láknak. A mai tanácsülésen dr. Angel polgármester referált cluji (kolozsvári) utjáról s a tanács el határozta, hogy Radu Pancu pre-

fekiusnak, aki jelenleg Bucures- tiben tartózkodik, táviratot küld, amelyben kéri, hogy a miniszter- tanács határozatát az iskolák ál- lamosítására vonatkozólag, ha azt még el nem küldték volna, hozza magával.

Lengyel-német összeütközés.

(Mit mondott Lloyd-George a lengye- lekről?)

BERLIN. A lengyel csapatok átvo- nultak Gogolinon. Összeütközésre került a sor, amelynek folyamán a lengyelek 36 halottat és 75 foglyot vesztek, a né- metek pedig 18 halottat és 35 sebesültet.

PARIS. A Havas-ügynökség jelenti: Briand fogadta herceg Sapiecha lengyel külügyminisztert. A Matin szerint Briand kijelentette, hogy Franciaország nem tűri a német csapatok betörését Felső- sziléziába. Figyelmeztette azonban a lengyel külügyminisztert, hogy a lengyel kormányának meg kell óvnia semlegesé- gét. Briand egyébként nyilatkozott a sajtó előtt Lloyd-George beszédéről. A nyilatkozat mérsékelt hangú, de cáfolni törekedett az angol miniszterelnök álli- tásait. Elismerte, hogy a szövetségesek nem helyeselték Coriantli eljárását, de tengyel szempontból azt érthetőnek tartja.

Megalakult

a román felebbviteli tanács

Ma tartotta az aradi törvény- széken dr. Moldován Silviusz tör- vényszéki elnök vezetésével első tárgyalását a románnyelvű felebb- viteli tanács, amelynek tagjai vol- tak Elekes és Oreséanu táblabírók. A román tanács kizárólag olyan ügyeket fog tárgyalni, amelyek- nek összes aktái román szövegű- ek. Az első tárgyalás érdekességei közé sorolható, hogy egy magyar ügyvéd, dr. László Lipót tartotta román nyelven az első védőbeszé- det. Érdekes ügyvel kezdte meg működését a román tanács. Ez előtt 30 évvel Puticiu Szávané cris- tian öregasszony egész vagyonát odaajándékozta egy fiatalember- nek azzal a feltétellel, hogy az őt élete fogytáig el fogja tartani. A fiatalember helyt is állt szavának. Az öregasszony meghalt három évvel ezelőtt és akkor kiderült, hogy a földje még 1915-ben oda- adta egy másik férfinak, aki kü- lönféle szerelmi ígéreket tett neki. A fiatalember akkoriban rö- g tön beperelte a járásbírósnál, de a járásbírósg úgy döntött, hogy mivel akkoriban semmiféle szerző- dés nem történt a felek között és az utóbbi ajándékozást szabály- szerűen bekebelezték a telekkönyv- be, elutasította a keresetet. A ró- mán felebbviteli tanács ma meg- tartott tárgyalásán helybep hagyta az elsőfoku bíróság ítéletét és uta- sította a felperest, hogy polgári uton próbálja behajtani az örökös- sön az eltartás költségeit.

Irodalom és művészet.

Petőfi és Jókai nagydíj.

BUDAPEST. A Petőfi Társaság részére megindított nagyszabású társadalmi gyűjtés egymillió koronát eredményezett. Ebből az összegből a társaság vezetősége évenként egy Petőfi és egy Jókai nyugdíjat, tíz-tízezer koronát juttat a legérdemesebb magyar költőnek és írónak a párisi Goncourt-nagydíj mintájára. Az idén a Jókai-szobor leleplezésének emlékére a Petőfi Társaság még egy tízezer koronás díjat ad ki egy magyar írónak.

A „kék mazur.”

Az új Lehár-operett budapesti premiérje.

Mint a bőség szaruja, olyan kiapadhatatlan és termékeny a Lehár zenei invenciója. A szavak nem jelentenek sokat és ha azt mondják, hogy A kék mazur, melyet szombaton mutatott be a Király-Színház, megint könnyed kettéria a vigoperával, ez legteljesebb azt jelenti, hogy Lehár zene kara megint csak végtelenül finom; a muzsikális ötletek szikrázó rakétája röppen fel belőle lépten-nyomon és az egész partitúra olyan gazdag, olyan könnyed és frappánsan ötletes, mint a legjobb francia vígjáték dialógusa. Egy szélesen és melegen ömlő keringő, egy vidám szextett-szerenád, egy temperamentumos, vérbő mazur, egy kis dal, amelynek Offenbach-i jókedve elragadó: ezek a partitúra kiemelkedő részei. Ezek körül aztán van minden, aminek egy jó operettben lennie kell, nagy táncos duett, kórusok, sőt van egy rövid lélekzetű hegedűszó is, amely olyan finom és „geigenmässig”, mintha a koncertpódiumra irták volna. Csodálkozni kell, hogy Lehár, aki különben olyan kényes a librettói megválasztásában, Stein és Jenbach urak szövege annyira érdekelte, hogy ezt választotta a muzsikája keretéül. A téma: egy lengyel grófnő a lakodalma estéjén megszökik a férjétől, mert egy félreértés következtében azt hiszi, hogy ura nem szereti őt. Második felvonás: az asszonyka egy öreg házába menekül, akihez való leányi viszonyát a szövegkönyv némileg homályban hagyja. Harmadik felvonás: a felek kibékülnek és perfektuálják a házasságot. Ez olyan szaraz, hogy egy mosolyt alig tud kicsiholni a közönségből.

* A városi színház heti műsora. Szerda: Politikusok. (B.) Bemutató előadás. Csütörtök: Alarcos bál. (C.) Jean Athanasiu vendégfelléptével. Pénteken: Politikusok. (A.) Szombat d. u.: Heidelbergi diákélet. (Ifjúsági előadás.) Este: Tosca. (B.) Jean Athanasiu vendégfelléptével. Vasárnap: Tolonc. (C.)

* Az Ezüst sirály új harmadik felvonással. Szombaton mutatja be a színház a nagyszerű Ezüst sirályt az új harmadik felvonással, amellyel a Buttykay-operettet Bécsben játszották. Az új harmadik felvonás, amelyet egy cigányzenés mutató tart, csak előnyére válik az operettnek. Új szereplője, a darabnak Várnay Jenő, aki egy jókedélyű öreg hajdú tökéletes művészetével játszott meg. Felkúnt kellett Tibor Lóri a rövidlábú grófnő szerepében. Egészséges humora állandó derűsége kellett. A többi főszereplő: Horváth Mici, J. Halmos Mici, Jakabffy Dezső, Schneecy Mi-

hály és Olasz Lajos régi jó alakításukat nyújtották.

* Jean Athanasiu az Alarcos bálban folytatja csütörtökön aradi vendéglátását. A tüneményes hanggal rendelkező énekes, aki Románia elismerten legkiválóbb baritonistája, második fellépésével az Aradon is rendkívül népszerű nagy operában René, a gróf titkárának hatalmas bariton parliát éneklé. Az élvezetes, magas nivóju operaest iránt városszerle óriási érdeklődés nyilvánul meg. Athanasiu szombaton a Toscában fejezi be diadalmas sikerű aradi vendéglátását.

* A magyar emigráns írók közül Biró Lajos Olaszországban írta meg legújabb drámáját, a Politikusok-at, amely nemcsak magyar színpadokon növelte írója hírnevét. A hazájából elbujdosott kiváló író új drámájával Lavrance Pierson név alatt bocsájtotta a nyilvánosság elé, azonban hamarosan kiderült, hogy a tartalmas, korunkat lalálóan jellemző megrázó cselekményű szindrab szerzője senki más, mint Biró Lajos, ami még fokozta a rendkívül érdekesen megírt dráma iránti érdeklődést. Róna Dezső sietett megszerezni a Biró-újdonásgot s azt Forgács Sándor rendezésében, elsőrangú szereposztásban és kifogástalan

A ratifikáció után.

AMSTERDAM. A Hollandsch Nieuws Bureau egyik munkatársának nyilatkozott gróf Bethlen István magyar miniszterelnök, aki többek között ezeket mondotta: — Magyarország joggal reméli, hogy az antant a békeszerződés ratifikációja után érvényt szerez a békeszerződésnek és elsősorban Pécsnek és a megszállott Baranya-résznek kiűrését haladéktalanul végrehajtja, továbbá, hogy a nemzeti kisebbségek védelmét az antant hatásosan garantálni fogja s hogy az elszakadt magyarság jó bánásmódban való részesítését biztosítani fogja. Magyarország mielőbb óhajtja a gazdasági kapcsolatok felvételét Romániával.

Mégis lesz repatriálás. (Három hetes szünet vagonhiány miatt.)

Arra a hírre vonatkozólag, hogy a repatriálások megszűnnek, és csak kivándorlást engedélyznek és hogy június 4-től kezdve a repatriáló hivatal nem fogja ingyen az utazást és a vaggont a repatriáltaknak biztosítani, megkérdeztük Vatiann Aurélt, a repatriáló hivatal főnökét. Vatiann Aurél kijelentette, hogy jelenleg oly nagy a vagonhiány és a hivatalban oly nagy a munkatorlódás és egyrészt mivel a CFR, nem bír vaggont a repatriáltak rendelkezésére bocsájtani, másrészt a repatriáló hivatal sem képes egyelőre annyi utlevelet és vagonigazolványt kiadni, mint amennyire szükség lenne, így tehát kénytelen volt a repatriálásokat három hétre felfüggeszteni. A CFR, részéről Rondoleanu főellenőr a bucurestii vasuti vezérigazgatóságnál eljárt vagonokért, de minden eredmény nélkül. Vatiann főnök kijelentette még, hogy Aradon repatriálások sohasem voltak oly nagy számmal, mint ma. Mig Timisoara (Temesvár) 300 vaggont, Cluj (Kolozsvár) 400-at, addig az aradi repatriáló hivatal 500 vaggont igényel, melyet a CFR, jelenleg képtelen előállítani. Az a hír azonban, hogy a repatriáló hivatal nem fogja ingyen a repatriáltak-

előadásában szerdán mutatja be a színház.

* Az aradi iskolák ifjúsága által türelmetlenül várt Heidelbergi diákélet ifjúsági előadását szombati délutánra tűzte műsorra a színház igazgatósága.

* Rajnai Gábor — a Renaissance-Színházban. A Renaissance-Színház igazgatósága — mint értesülünk — tárgyalást folytat Rajnai Gáborral, az aradi származású kiváló színművésszel szerződés céljából. Rajnai szeptember elsejétől kölné szerződése a színházhoz.

* A fotókiállítás megnyitása. Arad város vezetőségének és előkelőségének jelenlétében vasárnap délelőtti tízenegy órakor nyitotta meg az „Aradi Fotoklub” művészeti fényképtárlását a Kulturpalota kistermében, melyet a közönség az ünnep mindkét napján állandóan élénken látogatott. A zsűri az első díjat Kiss Gyula „Fábián-utcai rész télen” című képének, a második díjat Ifj. Guld Emil „Monokel arcképtanulmány” című képének, a harmadik díjat Meer Imre „Piac” című képének, a negyediket Fabry Marianna „Biedermayer” című képének, ötödiket Helmy István „Arckép tanulmányának”, a hatodikat Lengyel Boriska „Reggel” és Kilyényi Gizi „Interieur” című képének ítélte oda.

Mit vár gróf Bethlen István magyar miniszterelnök?

Gróf Bethlen reméli, hogy Ausztriával sikerülni fog a békés megegyezés Nyugatmagyarország kérdésében. Ha ez nem sikerül, akkor ennek igen rossz kihatása volna a magyar-osztrák gazdasági viszonyra. Nyilatkozott az egységes kormánypárt megalakításáról is, amelynek szerinte automatikusan „kell bekövetkeznie. A munkáskérdésben ama reménynek adott kifejezést, hogy a cselekedetek bizonyára meggyőzik az érdekelteket arról, hogy a kormány messzeemenőleg óhajtja ki elégíteni minden jogos igényt, amely a munkásság anyagi, erkölcsi és kulturális haladását szolgálja.

Közvetlen csatlakozás a mellékvonalakon.

Az aradi vasutigazgatóság fővonalán e hó 12-ike óta az új menetrend szerint közlekednek a vonatok. A vezérigazgatósági jóváhagyás alapján az aradi üzletvezetőség most a mellékvonalakra is új menetrendet dolgozott ki, amely holnap, e hó 18-án lép életbe. A menetrend szerint Pétrozsényben mind a két személyvonatnak csatlakozása lesz Lupény felé, Lupényben is csatlakozása van az ellenvonatnak Arad felé. A vasutigazgatóság ugyancsak közvetlen csatlakozást létesített a vajdahunyadi vonalon is. Az alkenyér-kudzsiri és az alvajuliai

Közvetlen csatlakozás a mellékvonalakon.

Az aradi vasutigazgatóság fővonalán e hó 12-ike óta az új menetrend szerint közlekednek a vonatok. A vezérigazgatósági jóváhagyás alapján az aradi üzletvezetőség most a mellékvonalakra is új menetrendet dolgozott ki, amely holnap, e hó 18-án lép életbe. A menetrend szerint Pétrozsényben mind a két személyvonatnak csatlakozása lesz Lupény felé, Lupényben is csatlakozása van az ellenvonatnak Arad felé. A vasutigazgatóság ugyancsak közvetlen csatlakozást létesített a vajdahunyadi vonalon is. Az alkenyér-kudzsiri és az alvajuliai

(gyulafehérvári)—zalatnai vonalakon is oda-vissza közvetlen csatlakozása lesz a személyvonatoknak.

Fényes László erdélyi szerepe.

BUDAPEST. A Tisza-büntény, szombati főtárgyalási napján elsőnek Hedry Béla ezredest, székesfehérvári vezérkari főnököt hallgatta ki a bíróság. Az ezredes, aki Fényes László kormánybiztossága idején Fényes mellé volt beosztva, egykori főnökét sovánizta magyar embernek ismeri, aki mindig a magyarság érdekében dolgozott. Magyarországot teljesen független polgári köztársaságnak képzelte és ebben volt az ő tragikuma. Állandóan küzdött Pogány József ellen. Megbízható karhatalmat akart, hogy megvédje valamiképpen a romlásnak indult országot. Erdélyben is megszervezte a nemzetőrséget, védeni akarta Erdélyt, de ez már nem sikerült neki. Minden törvénytelenséget a legenergikusabban üldözött. Fényes a tanu kérézése közben kijelentette, hogy sok szomorú napot élt meg. Büszke vagyok arra, amit Erdélyben tettem — mondta Fényes — mert ha nem teszem, Erdélyben egymást gyilkolták volna a románok és a magyarok.

Gaertner Marcell sógora, Steinetz Rezső, nem ismerte el, hogy a rendőrségen azt vallotta volna, hogy Gaertnernek a Tisza-gyilkosságban része volna. Azt beismerte Steinitz, hogy családi viszályból kifolyólag mondott egyes kompromittáló dolgokat sógoráról. Gaertner a közönség nagy derűsége közben kérte sógorának orvosi szempontból való megvizsgálását. Schmidek apósa, König Emil földbirtokos elmondta, hogy veje állítása szerint Hüttner a Royal-szállóban azt mondta, hogy Tiszát okvetlenül meg kell gyilkolni a forradalom érdekében. Mondta Hüttner azt is, hogy van nála egy jutalomlevél 100.000 koronáról a gyilkos számára Friedrich Istvántól. Schmidek azt is mondta, hogy a dologban benne van Fényes, Sztanykovszky, Kéri és Csernyák is. Két-három héttel azután, hogy Schmidekkel ezeket a dolgokat közölte, a közlésekről feljegyzést készített.

Schmidek Marcell volt a közvetező tanu. Hüttner vitte fel Csernyák Royal-szállóbeli lakására, a szobába bejött Fényes László is, őt Fényes intésére kiküldték a szobából, őt-tíz percig tanácskoztak a bentmaradtak, a mikor őt visszahívták. — úgy emlékszik, Fényes már nem volt a szobában — Hüttner ezeket mondotta: mit szólna, ha Tiszát a forradalom sikere érdekében eltennék láb alól? Ő ez ellen tiltakozott. Amikor híret vette Tisza meggyilkolásának, kérdőjel maradt előtte, vajon Hüttner társasága, vagy pedig gyűlevész katonák ölték-e meg Tiszát. Az elnök Schmidek elé tárta vallomási jegyzőkönyveit, amelyeket a rendőrségen, a vizsgálóbíró előtt vetettek fel. Kijelentette az elnök, hogy Fényes Lászlót Schmidek terhelő vallomása alapján tartóztatták le. A hadosztálybíróson azt is vallotta, hogy Hüttner összeköttetésben állott Friedrichel. A tárgyalást kedden folytatják.

A bérleti szerződés nem mondható fel.

Az aradi királyi törvényszék Nagy Dezső elnöke alatt működő felelősségi tanácsa ma tárgyalta Kutányi Ferenc Str. Moise Nicoara (Petőfi-utca) és Str. Colonel Pirici (Vörösmarty-utca) sarkán lévő ház tulajdonosának kérését, akinek a házában van a Holzer-féle ruhakereskedés. Kutányi szerződése most járt le Holzerrel és azt kérte a bíróságtól, kötelezze Holzert, hogy menjen ki a bérelt helyiségből. A bíróság elutasította keresetével Kutányit azzal az indoklással, hogy a szerződések az erre vonatkozó rendeletek szerint automatikusan megújítottak.

Sport.

Magyarországi bajnokságok.

BUDAPEST. A *Leipziger Spilvereinigung* pünkösdi két ünnepén Budapesten mérkőzött és verességet szenvedett. Az első napon az FTC. 3:2 arányban verte meg a lipcseiket. A második napon az MTK. győzött 3:0 arányban. Magyarország ez évi tornászbajnokságát Pászthy (BTC) nyerte meg. Budapest 25 kilométeres futóbajnokságát Király Pál nyerte. A budapesti körletparancsnokság monstre futóversenyt rendezett, amelyen huszonekét iskola, nyolc polgári egyesület, a körlet parancsnoksághoz tartozó tíz tisztcsapat, azonkívül 19 csapat legénység állománybeli katona, összesen 1500 futó vett részt. A versenyben győztes lett a MAC csapata és a katonai yivó- és testnevelő egyesület csapata. Ennek minden tagja aranyérmes és 15 napi szabadságot kapott. A legénységi csapatversenyben az első a csurgói gyalogezred volt, amely a körletparancsnokság vándordíját kapta. A középiskolai csapatok közül győztesek lettek a Buljovszky utcai főreáliskola és a Vas utcai felső kereskedelmi iskola.

Püskösdi sportesemények. Ugy Aradon, valamint Timisoarán elősorangú sportesemények gyönyörű ködtették pünkösdi mindkét napján a megjelent nagyszámú közönséget. Vasárnap Kolozsvári AC—ATE 3:2 (2:1) győzött. Előzőleg 6 számból álló klubközi atlétikai versenyt rendeztek. 100 méteres síkfutás. 1. Steinfeld Imre ATE. 2. Engel AAC. 3. Steiner ATE. Súlydobás. 1. Wolf Vidor ATE 11.28 m. 2. Halmay ATE 10.54 m. 3. Gencsi AAC 9.66 m. 3000 méteres síkfutás. 1. Schvellengreber Kálmán AAC 10.40 p. 2. Schwartz ATE. 3. Szántó ATE. 200 méteres síkfutás. 1. Szalay Géza ATE 27.2 mp. 2. Steiner ATE. Gerelyvetés. 1. Dr. Hirsch Elemér KAC 49.66 m. 2. Halmay ATE 46.68 m. 3. Zsák ATE 42.45 m. 800, 400, 200, 200 méteres olimpiai stafétafutás. Első az ATE a) csapata (Grishaber, Zsák, Szalay, Steinfeld.) Második az AAC csapata. Harmadik az ATE b) csapata. Timisoara (Temesvár.) Kinizsi—AMTE 2:0 (0:0) győzött.

Hétfőn. AAC—KAC 6:2 (5:2) győzött. Előzőleg az ATE—KAC mérkőzés előtt tartott klubközi atlétikai verseny hat számból álló folytatása volt. 400 méteres síkfutás. 1. Steinfeld Imre ATE 56.4 m. 2. Gebauer AAC. 3. Erdei AAC. Magasugrás. 1. Pál Jenő AAC 165 cm. 2. Zsák ATE 155 cm. 3. Stei-

ner ATE. Távolugrás. 1. Zsák Ferenc ATE 569 cm. 2. Szalay ATE 149 cm. 3. Steiner ATE 147 cm. Discosvetés. 1. Spolarits Imre AAC 35.59 m. 2. Wolf ATE 34.25 m. 3. Hehs AAC 30.30 m. 800 mé-

teres síkfutás. 1. Zsák Ferenc ATE. 2. Vidák ATE. 3. Vecsernyés ATE. 4-szer 100 méteres staféta. Első az ATE csapata (Steiner, Licker, Szalay, Steinfeld). Második az AAC csapata.

A kisebbségek államtitkára Aradon.

Még az elmúlt hét végén jött meg a távirati értesítés az aradmegyei prefekturára, hogy Popovicu-Tasca, a nemzeti kisebbségek államtitkára (vasárnap este Oradea-mareról (Nagyváradról) Aradra jön. A prefektus távollétében dr. Robu János főpolgármester, Gritta Ovidiu rendőrprefektus és dr. Beles Jenő megyei alispán autón mentek az államtitkár elé, akit a simándi háznál fogadott a város és a megye vezetősége. Az államtitkár autójával először a Központi szállodába ment, majd pontban este nyolc órakor megjelent a prefekturán, ahol a város és a megye vezetősége összegyűlkezve várt rá. Popovicu-Tasca, aki a belügyminiszteriumban azt az államtitkárságot vezeti, amelynek hatáskörébe tartozik közigazgatásilag Aradmegye is, a megye gazdasági viszonyairól tárgyalt a város és a megye vezetőségével. A megyei gabona, marha, szesz-

pálinka, és fa termékeinek a kivitelére nézve intézett beható kérdéseket a város és a megye vezetőihez. Kijelentette, hogy a belföldi termények exportálásának szabaddátéjele már a közeljövőben meg fog történni. A gazdasági kérdések rendezésénél a kormány a termelők érdekeit szem előtt fogja tartani és az eladatlan termények külföldre való szállítási lehetőségeit mindenben megkönnyíti. Az államtitkár aradi látogatása nyilatkozatából itélve főleg informatív jellegű volt. A város és a megye vezetősége az államtitkár tiszteletére este a Fehér Kereszt éttermében szükkörű vacsorát rendezett. Az államtitkár a Központi szállodában halt meg, majd hétfőn reggel Gyorokra utazott az ot tani gör. kel. román esperes meglátogatására, aki gyermekkori barátja. Popovicu-Tasca hétfőn este tovább utazott Clujra (Kolozsvárra).

A piavei katasztrófa okai. (Boroevics Szvetozár levele.)

BUDAPEST. Boroevics Szvetozár volt vezérezredes, az olasz harctéren az osztrák-magyar csapatok akkori parancsnoka a piavei katasztrófa okairól levelet írt Bolgár Ferenc volt államtitkárhoz. A levélben, amelyet a *Pester Lloyd* közöl, többek között ezeket írja Boroevics:

— A katasztrófát az okozta, hogy az offenzívát siettették annak ellenére, hogy többször kértem, táplálják négy hétig az agyonéhezett, agyonhajszolt hadsereget, amelynek lovai is csontvázak voltak már. A főtámadást Tirolban tervezték a francia és angol divíziók ellen. Én legalább három napi halasztást kértem, de nem kaptam meg. A támadásra a pa-

rancsot reggel hat órakor kaptam meg. Hét órakor már átléptük a Piavet. Tíz órakor tizenkétezer foglyunk volt és elfoglaltuk a Montellot. Délben azután azt jelentették, hogy az első vonalainkat áttörték. Este az exkirály a telefonhoz hivatott és közölte velem, hogy Tirolban megverték csapatainkat és őket a támadás kiinduló pontjára visszaiűzték. A mi tizenhét divíziókkal szemben harminc olasz divízió állott. Csak néhány divízióval lett volna több erőnk, minden nagyszerűen sikerül. A katasztrófának nem a Piave, hanem az volt az oka, hogy az exkirály környezetében egyetlenegy egész férfi sem volt.

Este is van patika. Senkire sem sérelmes a gyógyszerárak új záróaja.

Az elmúlt hét végén egy újságtáji lapban közlemény jelent meg arról, hogy néhány aradi gyógyszerész tulbuzgó kérelme folytán a hatóság a gyógyszerárak záróját meghosszabbította és ezennel a gyógyszeráraknak reggel 7 órától este fél 9 óráig nyitva kell tartani. A cikk arról is megemlékezik, hogy a gyógyszerészeti alkalmazottak sérelmesnek találták a munkaidő meghosszabbítását és ezért szervezetenként ellenkérelmet fognak beadni a hatóságokhoz a régi munkaidő visszaállítására végett. Kérdést intéztünk ma ez ügyben egy nagy aradi gyógyszerész tulajdonosához, aki a következő felvilágosítást adta:

— Tudvalevő, hogy annak idején a cluji (kolozsvári) egészségügyi reszort rendeletileg szabályozta a gyógyszerárak záróját. A reszort intézkedései a közönségre és a gyógyszerészekre is sérelmesek voltak és az aradi gyógyszerárak tulajdonosai

utóbb megkeresték a bucurestii belügyminiszteriumot és megkérdezték, hogy az aradi gyógyszerárak tulajdonképpen a cluji (kolozsvári) államtitkársághoz, vagy a bucurestii központhoz tartoznak-e? A válaszból arról értesítette a miniszterium az aradi gyógyszerészeket, hogy a regatbéli intézkedéseknek vannak alávetve, amelyek szerint a gyógyszerárak a nyári hónapok alatt reggel 7-től este fél 9-ig, télen pedig reggel 8-tól este 8-ig kötelesek nyitva tartani. Dr. V. Cucu Arad város főorvosa nemrég ugyanerről értesített bennünket. Természetes is, hogy nem volt helyénvaló az, hogy valakinek esti 8 óra után orvosi recepttel a kezében négy-öt zárt patika előtt kellett elhaladnia, míg végre egy nyitott patikát talált, ahol kiszolgálhatták. A gyógyszerárak különben sem iparvállalatok, vagy üzletek, hanem közegészségügyi intézmények, amelyeket a közönség mindig a megszokása és a bi-

zalma szerint támogat. Alkalmazottainkra vonatkozólag pedig ha tározottan kijelenthetem, hogy őket az új rendelkezés egyáltalában nem érinti: a gyógyszerárak tulajdonosai erejükhez mértén maguk látják el a munkaidő-többlet alatt a teendőket és az alkalmazottaknak ezután is csak a régi munkarend szerint kell bejárni a gyógyszerárakba. A gyógyszerészeti alkalmazottak egyébként: akiknek minden harmadik délután, kimaradásuk révén tulajdonképpen hat órai napi átlagos munkaidejük van, tudomásom szerint meg vannak elégedve az új intézkedéssel.

Az Aradi Első Takarékpénztár közgyűlése.

Az Aradi Első Takarékpénztár hétfőn délelőtt tartotta meg rendezési közgyűlését. A közgyűlésen a részvényesek osztatlan érdeklődéssel és helyesléssel vettek tudomásul a jelentést, amely az intézet ügyeinek lehető bő ismertetése mellett bankközgazdasági életét legnagyobb mértékben foglalkoztató, megoldásra várakozó, nagy kérdésekre is kiterjeszkedett. A közgyűlést Ott-rubay Károly igazgatósági elnök vezette, akinek megnyitóját után Fejér Gábor vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság jelentését, amely szerint a takarékpénztár sikeres működésének az eredménye 733.566 lei. A beszámoló szerint a takarékpénztár a részvények után negyven lei osztalékot fizet. Lukácsy Lajos részvényes köszönetet szavazott Fejér Gábornak, aki a nehéz helyzetben és a súlyos gazdasági viszonyok között valóban értékes munkát végzett és gyönyörű eredményt produkált. A jelentés legfontosabb pontozata a volt osztrák-magyar monarchia országai-val szemben fennálló követelések kiegyenlítésére, valamint a hadikölcsönkötvények és egyéb háborus államadóssági kötvények kicserélésének módozataival foglalkozott. A jelentés rámutatott arra, hogy e kérdések megoldása a jövőtételi bizottság hatáskörébe tartozik és így a bank csak a várakozás álláspontjára helyezkedik. A bank azon reményének ad kifejezést, hogy az illetékes vezető körök kellő megértéssel veszik e kérdések fontosságát és a pénzintézetekkel együtt tudják, hogy az ujonnan kapcsolt országrészek gazdasági életének alakulása legelső sorban e kérdések helyes megoldásától van függővé téve. A közgyűlés végén Embey Iván köszönte meg a vezérigazgató elismerésreméltó munkáját és az igazgatóság érdemeit hangoztatva arra kérte a részvényeseket hogy az igazgatóságot, az igazgatósági bizottságot, amelynek mandátumai már lejártak, válassza meg újból. A részvényesek a javaslatot egyhangulag elfogadták. Elismeréssel adózott a közgyűlés a kiváló, feladata magaslatán álló tisztviselői karnak is.

— **Osak a külügyminiszterium útján!** A közlekedésügyi miniszterium rendeletet adott ki, hogy a vasuti hivataloknak a magyar hatóságokkal kizárólag csak a külügyminiszterium útján lehet levelezni.

